

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Opera

P. 1-3 nebst Inventarium

Gerson, Jean

[Straßburg], 1488

Epistole ad ducem aurelianensem et cardinalem cameracensem

[urn:nbn:de:bsz:31-300759](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-300759)

orum habens. Avallium tale miraculosum nonne in bello corporali iudas machabeus nonne moyses nonne fidelium alij taliter ceperunt / quoniam persequebatur unum mille et duo suabatur. et milia: quanto securiori fide per hanc scisma refimendo potest in opitulatiois digne assistentia spali per tractatum uniuersalis palij spes bñ: Et quod obsecro tate suspitionis inueniri poterit / ut determinatis per tot viros celeberrimos / propria opinionem vel pferret / vel eorum dicam non imitaret. Pium quod sentire est ut non nisi via media / via pacifica / et vrbicis honorabile sententia retentum. Nec tamen ignoro multas circa hec et alia / suboriri difficultatum nebulas. Sed eas oes lux digne legis suis radijs facilliter eijceret / si non ultra cernicosa tradicendi libido ostiterit. Si oculos rationis neque segnitates inqrendi clauserit / neque ruditas obtuderit / neque eos lippitudo carnalitaris / neque curarum puluis / neque sumptuosis suffoderit / neque postremo malitia cecauerit quod minus apparere possit gratia dei saluatoris nostri. Ita studiositas per zelum stimulata pgebat in logius. Cui ego fmonem interruptum / et finiens / exclamaui. Appareat o vna bone iesu patris nra. salus nostra. appareat tandem aliquam gratia tua / ut per illustrationem sinceram / et agenda videamus et ad ea que viderim / impleda conualescamus. Respondeo in obscuro nimis demersa est. nam et nobis caligines / pulueresque difficultatum ambulando sponte suscitamus. Deest insuper apud multos gratia humani auxilij / que sibi apparere et cooperare debuerat gratie dei. Obscurat ea presens rea vel abscondit amor proprius / quarens que sua sunt / et incuriosum corde ambulans per desideria carnalia / atque secularia / neque sobrie neque iuste neque pie viuens in hoc seculo / quasi non expectaret beatam illam spem que sola desideranda est. sola velut encenium digne gratie iugiter postulanda. Provideat meliora vicinioraque saluti gratia eadem dei et saluatoris nostri habet nos iustificas / glorificas in futuro amen.

Finit fmo de circumsione coram papa apud Tarasconam. Anno. Mccciiij.

R Epistola eiusdem ad dominum aurelianensem. de fmonem precedentem.

Reuerentissimo principi et militi regis polie / domino aurelianense. Suus Johannes cancellarius ecclesie pisensis in digno obsequio humile pacisqque sententis cum eterna / donum felicitatis adipisci. Dul-

ta hactenus sepsi strenuissime dñe. Plima dixi que ad ecclesiasticam pacem vtilia videbantur / persequens pacem eccliarum / latratu que potui / ego de genere catulorum offerens insuper virili portione ad opus tabernaculi dei / cum hominibus / ea que de manu sua videbar suscepisse. Nec igitur posse ea a tot capitibus / varias facili traduci / snias et forsitan aduersas / que tamen omnia si cum distinctioe tempore circumstantiarum que sese offerentium multiplici tate persari digni fuerint / arbitror ea iuenturi nexu cordi vitarum inter se iuncta esse / utpote que circa idem centrum eundemque cardinem per se desiderij voluebant. Uia itaque cessionis huius practica / ego breuissimam et optimam celsi / iudicans ad eius receptum / fmo per partem animi / abos commedentes de papatu iure digne restrictos. Nec erat que allegaret coactionem. Uellet itaque cogebat neque. Porro in exclusione subtractionis non affuit / quam tamen conclusam ipugnetur perinacitiam / sitate non presumpsit. Sed postquam dominus noster Benedixit / via cessionis / et alia que petebat accommodata per pacem / et reformatioe ecclesie dicitur esse acceptasse / opponit se puitas mea / cum odij et discriminibus non modicis / ut ipse neque papatum de facto irreuersibile amississe / neque hereticus aut scismaticus iudicando esse careat. Placuit que ex parte qua et predicauit coram celeberrimo conventu populo. Per hac itaque / ab ea nostra secum unita / portum pacis generalis attingere facillime sperabatur Denique non tam missus quam coactus legatus ad dominum nostrum super hac materia / per preueniuerunt studiose studio / cui ego filii / negare potui nihil / prosum primo massillie De hinc tarascone fmonem hunc / quem decorum sentie vestre nobilissime fulgor illustrauit. Hunc fmonem sic et pntem propositum / postulare dignata est celsitudo vestra ab exiguitate mea / quibus at ego sum ut huius vel alio quod propria denegat presumpsit / accipite itaque fmonem quilibet ille est / vbi aliquid sed pauca ex dictis / in margine posita sunt / que breuitas precepti eripuit ne pferre. Huius valeat placida duratio vestra / ad communitatem pacem / et propria salutem consequenda / septuagesimo tarastone Anno. Mccciiij. i. vigilia epiphaniæ.

R Epistola domino cameracensi existenti in curia.

Reuerentia reuerende patris. et preceptoris singularis accurati / si vacasset per dictatum / quod scribere constituit / de sinistra vel interpretatioe / vel relatione dictorum imo plurius non dictorum in fmonem circumsionis habito tarastone coram domino nostro / tempore legationis mee pro parte alme vniuersitatis Parisiensis matris mee.

Sermo corā alexandro papa

Experior itaq; verā eē comiti sniam nihil eē qn male narrādo possit dteriorari. Hāc ego eē vnā ex maxis difficultatib; estimō/q; reddūt offm̄ pdicationis onerosissimū. q̄s difficultates atq; discrimia Greg. 7. Criso. qlibet in suo pastorali/7 Aug. iij. d. doctri/ na xpiana/copiosissime narrauerunt. Fit enī plerūq; (roqr̄ centies exptus) vt pntes in smone aliq; non solū dep̄rauet bñdicta sed ea q̄ nullo mō dicta sūt/stantē affirmēt pro platis. Stultoz quid infinit⁹ est nūer⁹ rus. Est tñ sapiētis assertio/Stult⁹ n̄ capit vba prudētis/nisi ea dixerit q̄ v̄lant in corō suo. Clez q; ē dictū apuley mltos eē q̄ sol aurib; corpis philofophant̄ intellectū v̄o vel nullū hñt/vel illū variāt p̄varietate pas sionū 7 affectionū/quēadmoduz in sonitu cāpanaz sumim⁹ argumētū/Dicunt ei (vt vulgari more loqr̄) qd̄ volum⁹. Porro mi/ bi p̄sa⁹ suz/nihil p̄ulisse tūc/qd̄ n̄ eēt sacre fidi/monitūq; salubrib; accōmod. 7 exami nata v̄itate stabilitū. Nibiomin⁹ q̄t bōe iesu sup eodē smone mibi relata sūt/q̄ ne dū nō dixerā/7 nec cogitauerā. Quor̄ pueri/ se capta 7 puerius ipuḡta audacter asserē re q̄sdā postmodū pntes/viderint ipi quo studio vel d̄dicendū vel vane cōplacēdi/seu zelo vel iḡrantia moti/qsisse veritates per me positas ipugnare/7 p̄ rōes palā crone as/7 nolo seq̄ relationes solas boīm in cā/ to negotio defendēde veritatis/ne pugnes mus/vt dicat̄ in tenebris. Dabuissent igif̄ dicatorū meozum formā ppriam/7 limitatio nē/adeo vt transpositō sepe vel omisso vni us vocabuli sniam variasset/babuissent in q̄s formā ipam/babuissent vicuērsa solide q̄ dixissent/nūq; refugissem p̄ veritatis de/ fensione cōgredi. 7 qd̄ agerā/nihil obiectū est qd̄ struerim/dū essem p̄ns/potentisq; ver botenus r̄ndere/sed longo postmodū int̄ uallo me absente 7 surdo vocib; eoz pluri/ ma/variaq; in oppositū dicta predicataq; ego solis rumorib; accepi/q̄b; cur non ma gno conatu r̄ndere pauperim̄ taz exp̄ssi. Ho nissime at̄ hesternō vespe sc̄psit ex vñ⁹ amic⁹ fidelissim⁹/se audisse ab altero/q̄ similiter audierat ab alijs grauib; (vt dicebat) v̄ris me dixisse in ter cetera q̄ homie in articulo mortis exite qlibet sacerdos bz eālem ptā/ tem cū papa in indulgē. ijs dandis/a pena 7 culpa. Hanc v̄o assertionē certissim⁹ sum nec sensisse nec dixisse/quāquā si de po testate ordinis in casu necessitatis fieret lo

cutio/scitū est satis/qd̄ doctores sententiēt Deniq; quid dixerim/vñ error talis potue rit/in aliquib; paz forsan aduertētib; ad v̄ boz formā/elici. Pono diffusiori smone i cartula colligata p̄ntib;. Tu pietoz sapiētissime corā iuis oculis toī palam sū/ubi int̄ 7 in cute not⁹. Digneris accipe baculū defensionis mee in b̄ articulo/q̄ app̄bēfo/ voces oppositas/si ita dignū visuz fuerit/ valeas cōpescere. Postremo totū ipm̄ sermone quē hacten⁹ recōditū at̄ sc̄s mltipli catōe in alias man⁹ habui/mittere si ita eē fueris) pat⁹ sum: intēione talis finis. Det dñs ip̄e bñ valere iugit in dño/ad p̄secutō nē b̄tē spei/7 ad v̄nionē celerius remeandā in regionē ecclesie sancte dei.

Sermo factus corā

ram Alexandro papa per magistrum Jo/ bannem de Berion cancellariū parisiē.

In die ascensionis domini.

Adiuua rex celestis 7 tu regina genitrix v̄ go pauperem 7 inopem de regno israelitis colocuturum.

Domine si in tempore hoc res stitues regnum israel. Dignū naliter Actū. i. ca. 7 recitati ue in epistola presentis festi uitaris. Non sum nefcius beatissime pater/ vosq; cardines orbis terrarum/7 ceteri domini sapientia clara fulgentes/me subire sermonis onus proflus impar exiguis viribus. Idcirco pulsabo ianuas deuote/regis celestis/vt impetrū meum suppleat. humili det gratiaz. linguā infantis faciat disertam. Et quo facilius eraudiar oratur pariter eius pia genitrix/ illiq; saluatio presentetur angelica. Que grana plena rē. Domine si in tempore hoc rē. Quæsierunt hoc apostoli ab ascendente domino. eisdem quidem verbis. 7 sensu vario. qua varietate breuitatis studio preterita. quoniam duplex est regnum israel. hoc est videntium deum. alterū celestis umphantis ecclesie/cuius ciues deum vident per speciem. alterum terrestre militantis. cuius ciues deum intuentur per fidem. Dicā primū quō celestis/deinde tremi rui nas ascētio dñica hodie restituerit. Hanc mihi p̄tionē n̄ me⁹ sensus 7 diuin⁹ voluit apls. a q̄ septū memi dēū p̄ez. p̄posuisse in disp̄satōe plenitudis ipm̄ istaurare oia in xpō q̄ in celis 7 que in terra sunt. Ecce me